

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 421/2013-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti K., akciová spoločnosť, B., zastúpenej advokátom JUDr. Š. H., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 97/2011, 4 Obo 98/2011 a jeho rozsudkom z 28. decembra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti K., akciová spoločnosť, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. marca 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K., akciová spoločnosť, B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Š. H., B., ktorou namieta porušenie svojich

základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 97/2011, 4 Obo 98/2011 a jeho rozsudkom z 28. decembra 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že „súdnym návrhom zo dňa 15. 12. 1999 sa spoločnosť S., akciová spoločnosť... domáhala od sťažovateľa, z titulu zadržaných úhrad tranzitných poplatkov plynu, zaplata istiny vo výške 15.317.571,61 EUR, 3.100.500,10 USD a 2.325.594,67 Sk spolu s príslušenstvom. Predmetnú žalobu navrhovateľ viacerými podaniami upravoval čo do špecifikácie vyčíslenia svojej pohľadávky vzhľadom na rôzne zápočty, ktoré v priebehu konania realizoval.

Keďže sťažovateľ mal voči navrhovateľovi svoje vlastné pohľadávky vyplývajúce z vlastníctva štyroch zmeniek v celkovej hodnote 1.400.000.000,- Sk, dňa 29. 6. 2001 sťažovateľ pre potrebu doriešenia vzájomných vzťahov s navrhovateľom zrealizoval zápočet svojich pohľadávok voči pohľadávke navrhovateľa voči nemu v celkovej výške 1.266.683.490,21 Sk, pričom rozdiel vo výške 133.316.509,79 Sk si uplatnil vzájomným súdnym návrhom dňa 24. 9. 2001. Na zápočet voči nárokom navrhovateľa teda sťažovateľ použil svoje nároky voči navrhovateľovi vyplývajúce zo štyroch vlastných zmeniek navrhovateľa a to konkrétne vlastnej zmenky vystavenej dňa 28. 10. 1998 a splatnej dňa 31. 3. 2000 v sume 500.000.000,- Sk, z vlastnej zmenky navrhovateľa BS 3/98 vystavenej dňa 28. 10. 1998 a splatnej dňa 30. 10. 2000 v sume 200.000.000,-Sk, z vlastnej zmenky navrhovateľa BS 2/98 vystavenej dňa 28. 10. 1998 a splatnej dňa 30. 10. 2000 v sume 500.000.000,- Sk a vlastnej zmenky navrhovateľa BS 4/98 vystavenej dňa 28. 10. 1998 a splatnej dňa 30. 4. 2000 v sume 200.000.000,- Sk.

Navrhovateľ zápočet sťažovateľa neuznal z dôvodu (podľa jeho názoru) formálnej neplatnosti zmeniek, pričom v konaní trval na svojom pôvodnom návrhu.

Dňa 21. 10. 2008 súd pripustil zmenu účastníka na strane navrhovateľa, tak, že na miesto pôvodného navrhovateľa do konania vstúpila spoločnosť – e., a. s., so sídlom... B..., ktorá vznikla v dôsledku právneho rozdelenia pôvodného navrhovateľa.“.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 58 Cb 55/1999 z 19. decembra 2005 žalobu obchodnej spoločnosti S., akciová spoločnosť, B. [po zmene účastníka konania na strane navrhovateľa, obchodnej spoločnosti e., a. s., B. (ďalej len navrhovateľka“)], zamietol. Podľa sťažovateľky súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že *„pohládávka žalobcu zanikla na základe zápočtu uskutočneného započítacím prejavom žalovaného, ktorý bol písomným podaním doručený žalobcovi. Súd považoval zmenky uplatnené k započítaniu za platné a zmenkový záväzok žalobcu voči žalovanému za preukázaný a daný.“.*

Na základe odvolania navrhovateľky najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obo 68/2007 rozsudok krajského súdu zrušil z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 17. februára 2010 rozhodol tak, že zaviazal sťažovateľku zaplatiť navrhovateľke 14 638 276,09 €, 1 746 434,55 USD a 77 195,60 € s príslušenstvom. Podľa sťažovateľky prvostupňový súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že *«zmenky, ktoré sťažovateľ použil na započítanie svojich nárokov voči nárokom navrhovateľa majú také formálne vady, v dôsledku ktorých sú absolútne neplatné. Neplatnosť zmienek mala podľa názoru súdu spočívať v tom, že zmenky obsahovali údaj „zaplatím na základe predloženia zmenky“, čo je podľa názoru súdu údaj splatnosti, určený vystaviteľom zmenky, pričom tento údaj je v rozpore s konkrétnym dátumom splatnosti zmienek, ktorý bol tiež na zmenkách uvedený. Podľa názoru súdu, keďže zmenky obsahovali dva rôzne údaje splatnosti sú zmätočné a teda formálne neplatné, z čoho vyplýva, že sťažovateľ nemal žiadne majetkové práva, ktoré by mohol zápočtom uplatniť voči navrhovateľovi.».*

Z príloh k sťažnosti vyplýva, že doplňujúcim rozsudkom sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 4. júla 2011 krajský súd doplnil rozsudok zo 17. februára 2010 o výrok, ktorým konanie

v časti, v ktorej sa navrhovateľka domáhala zaplatenia istiny prevyšujúcej sumu 77 195,60 € s príslušenstvom, zastavil.

Najvyšší súd na základe odvolania sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 4 Obo 97/2011, 4 Obo 98/2011 z 28. decembra 2011 potvrdil rozsudok krajského súdu zo 17. februára 2010 v znení doplniaceho rozsudku sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 4. júla 2011, pokiaľ ide o základ prerokúvanej veci, pričom vo zvyšku bol tento rozsudok zrušený a vrátený súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa sťažovateľky najvyšší súd ako odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil *«len dvomi stručnými vetami v tomto znení: „Zmenky, predložené v predmetnom konaní obsahujú konkrétny dátum ich splatnosti, ako aj údaj – zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne. Keďže takéto vymedzenie splatnosti zmienek si navzájom odporuje, súd 1-stupňa správne konštatoval ich neplatnosť a tým aj neúčinnosť započítacieho prejavu žalovaného.“»*.

Podstata sťažovateľkiných námietok, ktorými odôvodňuje neprípustný zásah do svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, spočíva v tom, že *„vo veci rozhodol súd nesprávne obsadený... nakoľko nie všetci sudcovia odvolacieho senátu boli jeho zákonnými sudcami na odvolacom súde“*. Súčasne sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu jej označeného práva došlo *„až dvojnásobne a to pridelením veci inému senátu v roku 2010 a následne opätovne reorganizáciou predeleného súdneho senátu v roku 2011“*.

Namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka odôvodňuje tým, že najvyšší súd rozhodol

- arbitrárne, pretože ustálil, že cenné papiere – zmenky, ktoré vystavila navrhovateľka a z ktorých vyplývali pre sťažovateľku zmenkové nároky voči navrhovateľke v sume 1 400 000 000 Sk, sú formálne neplatné, čím je neplatný aj započítací prejav sťažovateľky, pričom tento svoj záver riadne neodôvodnil,

- svojvoľne a v hrubom rozpore s platným právom, pretože konštatoval neplatnosť a neúčinnosť započítacieho prejavu sťažovateľky z dôvodu, že predmetné zmenky obsahujú

dva údaje splatnosti, keďže popri fixnom dátume splatnosti obsahovali aj údaj „zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne“. Podľa názoru sťažovateľky predmetné zmenky obsahujú len jeden údaj splatnosti, a to údaj fixný, uvedený v časti „Splatná dňa“, pričom tento svoj názor opiera o totožný právny názor viacerých odborníkov na zmenkové právo.

Tým, že „výsledkom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu bolo protiústavné odňatie majetku sťažovateľa spočívajúce v jeho existujúcej pohľadávke voči navrhovateľovi na vyplatenie peňažnej sume vo výške 1 400 000 000 Sk titulom jeho vlastníctva vlastných zmienek navrhovateľa“, došlo podľa sťažovateľky aj k porušeniu jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo sťažovateľa domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 12. 2011, č. k. 4 Obo/97/2011, 4 Obo 98/2011 a postupom tohto súd v tomto konaní, porušené bolo.

2. Zrušuje sa rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 12. 2011, č. k. 4 Obo/97/2011, 4 Obo 98/2011 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1 000,- EUR, ktoré mu je porušovateľ povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto nálezu.

4. Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania pred Ústavným súdom SR, vo výške určenej podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z..., a to do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto nálezu.“

II.

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd požiadal prípisom z 21. septembra 2012 o vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu, ktorý na túto žiadosť reagoval prípisom z 2. októbra 2012 (doručeným ústavnému súdu 15. októbra 2012), v ktorom vzniesol námietku predpojatosti proti všetkým sudcom IV. senátu ústavného súdu. O námietke predpojatosti rozhodol v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu I. senát ústavného súdu uznesením sp. zn. I. ÚS 622/2012 z 12. decembra 2012 tak, že sudcov IV. senátu ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľky nevytlúčil. Spis bol vrátený sudcovi spravodajcovi 4. januára 2013. Z uvedeného dôvodu ústavný súd od vznesenia námietky predpojatosti predsedom najvyššieho súdu do 4. januára 2013 vo veci nemohol konať.

Predseda najvyššieho súdu sa prípisom č. k. KP 4/2012-52 (Nobs 133/2012) z 21. januára 2013 doručeným ústavnému súdu 4. februára 2013 následne k sťažnosti sťažovateľky vyjadril, pričom okrem iného v ňom uviedol:

„... Na margo námietok sťažovateľky o arbitrárnosti právnych záverov odvolacieho súdu a nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, najvyšší súd uvádza, že jedným z princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP...

Podľa názoru najvyššieho súdu, odvolací súd sa v sťažnosťou napadnutom rozsudku adekvátne zaoberal všetkými podstatnými skutočnosťami a preskúmateľným spôsobom sa s nimi vysporiadal, tak, ako to vyplýva z odôvodnenia vytýkaného rozhodnutia. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu spĺňa kritériá ústavnej akceptovateľnosti zodpovedajúce ustanoveniu § 157 ods. 2 OSP, a tohto sa súd naďalej pridržiava majúc na zreteli, že inštitút odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jednou z podstatných záruk výkonu súdnej moci, súčasne, že výklad legislatívneho textu právnej normy a jeho uplatnenie musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Odôvodnenie sťažnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu poskytuje dostatočný základ pre svoj výrok, čím

splňa požiadavky vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa názoru najvyššieho súdu, sťažovateľka svojimi tvrdeniami sleduje len dosiahnutie zmeny súdneho konania v časti, v ktorej skončilo nepriaznivým výsledkom pre ňu. Táto okolnosť však sama osebe nemôže byť právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces.

Pokiaľ ide o vecné námietky sťažovateľky, týkajúce sa platnosti zmien ako základu pre posúdenie dôvodnosti jej kompenzačnej námietky, dôvody ich neplatnosti sú obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí, pričom ich posúdenie je v súlade s judikatúrou najvyššieho súdu (napr. 1 MOBdoV/4/2010).

Podľa názoru sťažovateľky bolo v predmetnom odvolacom konaní porušené aj jej ústavné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ktorého malo dôjsť nerešpektovaním Rozvrhu práce NS SR pre rok 2010 a reorganizáciou vec prejednávajúceho odvolacieho senátu najvyššieho súdu vykonanou zmenami Rozvrhu práce NS SR pre rok 2011.

K tejto námietke sťažovateľky je žiaduce uviesť, že súčasťou základného práva na zákonného sudcu je aj zásada pridelovania súdnej agendy a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce. Medzi požiadavky kladené na rozvrh práce podľa čl. 48 ods. 1 ústavy patrí tiež predvídateľnosť a transparentnosť obsadenia súdu, resp. senátu, vrátane zastupovania vo vzťahu k účastníkom konania. Zo zákonného vymedzenia zákonného sudcu okrem iného vyplýva aj to, že sa zaň považuje každý člen senátu, ktorý bol rozvrhom práce, prípadne jeho dodatkami, pridelený do senátu.

Spôsob pridelenia veci po jej opätovnom vrátení je upravený v Rozvrhu práce NS SR pre rok 2010 v štvrtej časti, čl. II, bod 3 a 10, ako aj v Rozvrhu práce NS SR pre rok 2011 – štvrtá časť, čl. II, bod 3 a 9, zhodne tak, že koná a rozhoduje senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom spravodajcom v senáte, ktorý rozhodnutie vydal, čo bolo akceptované aj v predmetnom konaní.

Konštatujeme preto, že základné právo sťažovateľky nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručené čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a jej právo na prejednanie veci súdom zriadeným zákonom zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, v predmetnom odvolacom konaní porušené neboli.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti, najvyšší súd zastáva názor, že medzi napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu a namietaným porušením základných práv zaručených ústavou a dohovorom, neexistuje taká spojitosť, ktorá by umožňovala vysloviť záver o ich porušení.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, najvyšší súd má za to, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo/97/2011, 4 Obo/98/2011, z 28. decembra 2011, k porušeniu sťažovateľkou namietaných práv, nedošlo.“

Predseda najvyššieho súdu JUDr. Štefan Harabin podal 22. februára 2013 proti sudcovi ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi, ktorému bola vec sťažovateľky pridelená ako sudcovi spravodajcovi (ďalej len „sudca spravodajca“), trestné oznámenie a zároveň v televíznych reláciách televízie TA3 odvysielaných 21. februára 2013 a 11. marca 2013 formuloval proti nemu osobné invektívy. Sudca spravodajca v tejto súvislosti (aj keď sa zo subjektívneho hľadiska necítil byť predpojatý) listom z 28. marca 2013 (ďalej len „oznámenie“) oznámil tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedníčke ústavného súdu a zároveň ju požiadal, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila jeho oznámenie obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať jeho vylúčenie z prerokúvania a rozhodovania vecí sťažovateľky na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o ňom príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu.

O oznámení sudcu spravodajcu rozhodol I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 tak, že sudcu spravodajcu z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľky nevyлúčil. Označené uznesenie bolo sudcovi spravodajcovi doručené 21. júna 2013. Z uvedeného dôvodu IV. senát ústavného súdu ani v období od 28. marca 2013 do 21. júna 2013 nemohol vo veci sťažovateľky konať a rozhodovať.

III.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Ak sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti, t. j. mimo petitu poukazuje aj na porušenie iných ustanovení ústavy, príp. kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy (v posudzovanom prípade ide o čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. čl. 38 ods. 1 listiny, ktoré upravujú právo na zákonného sudcu), tak túto skutočnosť ústavný súd

v súlade so svojou doterajšou judikatúrou považuje iba za súčasť jeho argumentácie (m. m. III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

Vychádzajúc z obsahu petitu, ktorým je v konaní o sťažnosti viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ústavný súd preskúmal sťažnosť pri predbežnom prerokovaní z hľadiska namietaného porušenia sťažovateľkou v petite označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 97/2011, 4 Obo 98/2011 a jeho rozsudkom z 28. decembra 2011.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, tiež práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 97/2011, 4 Obo 98/2011 z 28. decembra 2011 v časti, v ktorej zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 17. februára 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie

Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd konštatoval, že namietaným rozsudkom sp. zn. 4 Obo 97/2011, 4 Obo 98/2011 z 28. decembra 2011 najvyšší súd ako odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 17. februára 2010 v znení dopĺňacieho rozsudku sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 4. júla 2011 o základe prerokovanej veci, pričom vo zvyšku prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, a to z dôvodu zmätočnosti a nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo 4. júla 2011, pokiaľ ide o výšku priznanej pohľadávky.

V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd v prvom rade uvádza, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04,

IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je len také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. nápravu nemožno dosiahnuť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej právoplatne skončilo. Z princípu subsidiarity totiž vyplýva, že sťažnosť možno zásadne prerokovať a rozhodnúť o nej až potom, keď napadnuté konanie bolo právoplatne skončené. Je to tak z toho dôvodu, že sťažnosť musí v zásade smerovať proti poslednému rozhodnutiu o opravnom prostriedku, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii, a nemôže ho opomenúť. V zmysle uvedeného v konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania sťažnosti stále prebieha na krajskom súde (pokiaľ ide o výšku priznanej pohľadávky navrhovateľky), nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (IV. ÚS 361/2010).

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, tiež práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 97/2011, 4 Obo 98/2011 a jeho rozsudkom z 28. decembra 2011 v časti, v ktorej potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 58 Cb 55/1999

zo 17. februára 2010 v znení dopĺňacieho rozsudku sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 4. júla 2011 o základe prerokúvanej veci

Zo zistení ústavného súdu, ako aj z vyjadrenia právneho predchodcu navrhovateľky (vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľky v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 58 Cb 55/1999) z 3. apríla 2013, doručeného ústavnému súdu 3. apríla 2013, vyplýva, že proti namietanému rozsudku najvyššieho súdu v časti, v ktorej potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 17. februára 2010 v znení dopĺňacieho rozsudku sp. zn. 58 Cb 55/1999 zo 4. júla 2011 o základe prerokúvanej veci, podala sťažovateľka 17. februára 2012 dovolanie (doručené krajskému súdu 20. februára 2012), o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti najvyšší súd ako dovolací súd ešte nerozhodol (krajský súd odstúpil dovolanie sťažovateľky najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu 11. mája 2012, pozn.).

Pri posudzovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd taktiež vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovateľka subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd síce akceptovala tým, že podala vo svojej veci dovolanie (20. februára 2012) ešte predtým, ako podala sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo

slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

Ústavný súd aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľka v prípade podania dovolania podala zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že jej dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu (jeho potvrdzujúcej časti), ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2013